

A székelyföldi agrárszakképzés fejlesztési lehetőségei

Összefoglaló a Hargita megyei javaslatokról, programokról kezdeményezésekről

Köztudott, hogy a romániai szakoktatási rendszer a rendszerváltást követően fokozatosan leépült, különösen igaz ez a magyar nyelvű szakiskolákra. Nem kivétel sajnos ebben az agrár/mezőgazdasági szakképzés sem. A legjelentősebb problémákat a szakképzési rendszer alulfinanszírozottságából adódó minőségi lemaradás mellett a duális képzési módszerek hiánya, valamint a szakképzés alacsony társadalmi presztízse jelenti. Ugyanakkor a vállalkozások irányából erős igény mutatkozik a szakemberek iránt.

Hargita megyében agrár/mezőgazdasági szakterületen az alábbi képzésekben részesülhetnek a diákok a megye szakiskolaiban, szaklíceumi, illetve szakiskolai osztályokban:

Szakiskolák	Szakterület	Szakmai képesítés
Petőfi Sándor Szakközépiskola Csíkdánfalva	Mezőgazdaság	Agroturisztika Hegyvidéki farmer
Tivai Imre Szakközépiskola Csíkszentmárton	Mezőgazdaság	Agroturisztika Hegyvidéki farmer
	Mezőgazdaság	Agroturisztika
Zeyk Domokos Szakközépiskola Székelykeresztúr	Mezőgazdaság	Kertész
Eötvös József Szakközépiskola Székelyudvarhely	Mezőgazdaság	Kertész
Venczel József Szakközépiskola Csíkszereda	Mezőgazdaság	Kertész

Szaklíceumok	Terület	Szakmai képesítés
Petőfi Sándor Szakközépiskola Csíkdánfalva	Mezőgazdaság	Agroturisztikai technikus
Batthyány Ignác Kollégium Gyergyószentmiklós	Mezőgazdaság	Állategészségügyi technikus
Tivai Imre Szakközépiskola Csíkszentmárton	Mezőgazdaság	Hegyvidéki mezőgazdasági technikus
Eötvös József Szakközépiskola Székelyudvarhely	Mezőgazdaság	Állategészségügyi technikus

Tekintettel a térség specifikumára, a minőségi agrárszakoktatás/szakképzés biztosítása érdekében fontos lenne a mezőgazdasági profillal rendelkező szakközépiskolák

fejlesztése, tangazdaságok kialakítása és fejlesztése. Úgy gondoljuk, hogy a mezőgazdasági szakmai gyakorlati képzés elképzelhetetlen korszerű tangazdaság nélkül.

A 2011/1-es számú oktatási törvény 31 cikkelyének a 2¹ -es bekezdésének értelmében a mezőgazdasági profillal rendelkező szakközépiskolák infrastrukturális támogatásában részt vállalhatnak a helyi hatóságok és a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium. Javasoltuk a fenti cikkely módosítását, hogy ne csak a mezőgazdasági szakközépiskolák részesüljenek a fentiekben említett támogatásban, hanem azok a szakközépiskolák is ahol mezőgazdasági szakok léteznek, és ezekbe lehetne csatornázni a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium által nyújtott forrásokat is. Ugyanakkor folyamatban van a tangazdaságok létrehozását és működtetését szabályozó törvényes háttér módosítása és kiegészítése is, amely kedvező háttérrel biztosíthatja a minta értékű tangazdaságok létrehozására.

A székelyföldi agrárszakoktatás megreformálása érdekében Hargita Megye Tanácsa Vidékfejlesztési Egyesületének kezdeményezésére feltérképeztük azokat a **problémákat**, amelyek megakadályozzák, hogy a mezőgazdasági szakoktatás megfelelően töltse be szerepét és jól képzett humánerőforrással lássa el a székelyföldi hegyvidéki farmokat. Hargita Megye Tanácsának Vidékfejlesztési Egyesülete egy célszerűségi tanulmányt készített a Hargita megyei mezőgazdasági szakiskolák fejlesztésének lehetőségeiről.

Az alábbi problémákat sikerült beazonosítani:

- a (agrár/mezőgazdasági) szakiskolák rendszere fokozatosan leépült a rendszerváltást követően;
- a még létező iskolákban nem létezik duális képzés, kevés gyakorlati tudást kapnak a diákok;
- **nem léteznek modern, felszerelt tangazdaságok**, gyakorlati helyek;
- a gazdálkodást választó fiatalok alulképzettek, nem rendelkeznek naprakész, korszerű ismeretekkel, versenyképes tudással;
- kedvezőtlen az agrár/mezőgazdasági szakiskolák megítélése a fiatalok körében;
- az agrár/mezőgazdasági iskolába járó diákok „jobb híján” választják ezeket az iskolákat, nem motiváltak a mezőgazdasági hivatás iránt, mert családjuk nem rendelkezik földterülettel sem;
- a Székelyföldre jellemző kis- és közepes nagyságú hegyvidéki gazdaságok versenyképes működtetéséhez különösen fontos a legújabb speciális ismeretek elsajátítása, a jól informáltság és az innovatív szemlélet.

Mindezek a szakoktatás gyakorlati szemléletű, rendszerű továbbfejlesztésének igényét és a mezőgazdasági szakma presztízsének a visszaállítását körvonalazzák számunkra. A fejlesztés irányának tehát **a tangazdaságok rendszerének kiépítése, modernizálása mutatkozik**, amelyek, illeszkedve a térségi specifikumhoz, alkalmasak arra, hogy a kis- és közepes gazdaságok jövődjö menedzsereinek alapul szolgáljanak a termelési

technológia, a feldolgozás és az értékesítés elsajátítására, valamint a hatékony vállalatvezetési módszerek megtanulására is.

E mellett a tangazdaságoknak köszönhetően a jólképzett mezőgazdasági szakmunkások száma is növekedhet, visszaállítva a szakma vonzóerejét, életpályát kínálva a vidéki fiatalok számára. A tanügyminisztérium rövid útmutatást nyújt a mezőgazdasági oktatás felépítését, programját és módszertanát illetően, amely a mezőgazdasági gépek használatát és a mezőgazdasági egységek piaci működését illeti. Az előírt gyakorlati és laborórák azonban csak megfelelő felszereltséggel teljesíthetők, ami hiányzik a Hargita megyei iskolákban.

Hargita megyében az agrár/mezőgazdasági szakiskolák fejlesztése, a tangazdaságok kiépítése csak rendszerben képzelhető el, amely a helyi adottságok által nyújtott munkamegosztásra kell épülnön. Amellett, hogy gazdaságossági szempontból is célszerűbb több kisebb egy termelési módra specializált egység létrehozása, számos érv szól amellett, hogy a rendszer kiépítése területi szemlélettel hatékonyabban megvalósítható. Terveink között szerepel olyan bentlakások létesítése a szakiskolák mellett, amelyek a vidéki diákoknak megfelelő körülményeket tudnak biztosítani a továbbtanuláshoz. Ugyanakkor szeretnénk ha a mezőgazdasági szakterületen végzett diákoknak lehetőségük lenne több lábon álló gyakorlati képzésben részt venni, és ehhez szükséges az infrastrukturális feltételek megteremtése is.

Hargita megyében a következő helyszíneken és fő profillal szükséges kialakítani a szakiskolák mellé tangazdaságokat a rendszer alapjainak megteremtése érdekében:

Tangazdaság/szakiskola megnevezése	Település	Tangazdaság irányultsága
Petőfi Sándor Szakközépiskola	Csíkdánfalva	Állattenyésztés Agroturizmus
Tivai Imre Szakközépiskola	Csíkszentmárton	Növénytermesztés
Árpád-házi Szent Erzsébet Római Katolikus Gimnázium	Gyimesfelsőlok	Biogazdálkodás (extenzív állattenyésztés, gyógynövény termesztés stb.) Agroturizmus
Zeyk Domokos Szakközépiskola	Székelykeresztúr	Zöldség Gyümölcsstermesztés
Sövér Elek Szakközépiskola	Gyergyóalfalu	Állattenyésztés Állatgyógyászat

A jelenlegi oktatási infrastruktúra kibővítése lehetőséget teremtene mind a gimnáziumi, mind a szakiskolai szakirányok elsajátítására, valamint továbbképzések, tanfolyamok, felnőttképzés megszervezésére, ezáltal gyakorlati oktatást biztosítana a résztvevőknek.

Éppen ezért első körben a csíkdánfalvi **Petőfi Sándor Szakközépiskola** és a **székelykeresztúri Zeyk Domokos Szakközépiskola** melletti **tangazdaságok fejlesztését** szeretnénk megvalósítani.

V. Együttműködési lehetőségek:

Összegzésként szorgalmazzuk a szakoktatás terén a **közös fellépést a magyarországi köz- és politikai élet szereplőivel is, hisz Magyarország mintaértékűen foglalkozik a témakörrel.**

Szükségesnek tartjuk a szakmai tapasztalatcseréket a székelyföldi agrárszakképzés, a pályaaorientációs tanácsadói képzés, a tangazdaságok kialakítása és egyéb témakörökben.

Ugyanakkor fontos a közös pályázati lehetőségek kiaknázása a szakterületekre vonatkozóan – a megfelelő európai finanszírozási keretprogramon belül.

Fontosnak tartjuk az **agrár/mezőgazdasági szakképző intézmények, tangazdaságok megújításába, fejlesztésébe becsatornázni a magyarországi erőforrásokat,** tapasztalatokat és jó gyakorlatokat.

Célirányos együttműködést javasolunk e témakörben, hiszen a jó gyakorlatot és tapasztalatot érdemes Székelyföldön is meghonosítani, hogy mesterség-orientáltságú fiataljaink olyan szakmai képzést kaphassanak, amely nem a külföldi munkát, hanem az itthon maradást támogatja, mindehhez hozzájárulhat a működőképes tangazdaságok kialakítása, létrehozása és a meglévő tangazdaságok fejlesztése.